

Troms og Finnmark fylkeskommune

Romssa ja Finnmarkku fylkkagielda

Tromssan ja Finmarkun fylkinkomuuni

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Postboks 8148 Dep

Deres ref.	Vår ref.	Saksbehandler	Dato
	20/07101-40	Hilde Bersvendsen	14.12.2020

Innspill til Stortingsmelding om langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser - Veikart for hydrogen

Regjeringen vil i løpet av våren 2021 legge frem en melding for Stortinget om langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser. Målet med meldingen er å synliggjøre det industrielle potensialet i norske energiresurser som grunnlag for fremtidige lønnsomme arbeidsplasser.

Dette er primært et innspill til veikart for hydrogen, men kan også være aktuell for den generelle delen av stortingsmeldingen.

I Troms og Finnmark fylke bygger Varanger Krafthydrogen AS en hydrogenfabrikk i Berlevåg kommune, og starter pilotproduksjon våren 2021. Det foreligger planer for oppskalering av anlegget og bygging av ammoniakk fabrikk.

Det er stor aktivitet i tilknytning til hydrogen/ ammoniaksatsingen, og svært mange både private og offentlige aktører er, og kan bli, involvert. Følgende innspill kommer derfor fra følgende aktører:

- Berlevåg kommune
- Varanger Krafthydrogen AS
- Longyearbyen Lokalstyre
- Statkraft AS
- Innovasjons Norge Arktis
- LO Troms og Finnmark
- ARC Arctic Center for Sustainable Energy, UiT – Norges Arktiske universitet
- Sintef
- Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS
- Liholmen Biogass AS
- Ervik Kystfiske AS
- Øst-Finnmarkrådet
- Nordkapp kommune
- Energi i Nord (Petro Artic)
- Troms og Finnmark fylkeskommune

Postadresse

Fylkeshuset, pb 701, 9800 Vadsø

E-post

postmottak@tffk.no

Besøksadresse

Besøksadresse

Tffk.no

Telefon

77 75 50 00

Org.nr

922420866

Med hilsen
Nils Arne Johnsen
Næringssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Vedlegg:
Vedlegg_Innspill til Veikart for hydrogen_endelig

Mottakere:
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

Kopi til:
Ervik Kystfiske AS
Energi i Nord/ Petro Artic
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS
NORDKAPP KOMMUNE
BERLEVÅG KOMMUNE
INNOVASJON NORGE ARKTIS
UNIVERSITETET I TROMSØ - NORGES ARKTISKE UNIVERSITET
VARANGER KRAFT AS
LONGYEARBYEN LOKALSTYRE
LO Troms og Finnmark
SINTEF NORD AS
STATKRAFT AS
ØST-FINNMARK REGIONRÅD
LIHOLMEN BIOGASS AS

INNSPILL TIL STORTINGSMELDING OM LANGSIKTIG VERDISKAPING FRA NORSKE ENERGIRESSURSER – VEIKART FOR HYDROGEN

Nasjonalt maritimt knutepunkt – Berlevåg

Vi ser at det i arbeidet med nasjonale knutepunkt bør være en egen satsing på maritime knutepunkt for hydrogen. Berlevåg må, med sin geografiske plassering og med landets fremste miljø knyttet til produksjonen av grønn hydrogen og grønn ammoniakk, være et av veikartets maritime knutepunkt for produksjon, maritimt forbruk og distribusjon/eksport av hydrogen og ammoniakk.

Regional koordinering av tilskudds- og FoU midler.

Hydrogenbransjen er i dag preget av «høna og egget» problematikk. For å komme forbi denne utfordringen er det nødvendig med en *samtidig, samlet og koordinert* innsats for å etablere en hel *verdikjede for hydrogen* hvor både aktører innen produksjon, distribusjon og bruk av hydrogen støttes samtidig. Norske virkemiddelapparat må gis mulighet til også å kunne støtte elektrolysebasert og annen utslippsfri hydrogenproduksjon.

I Troms og Finnmark har vi, med bakgrunn i naturgitte fordeler og eksisterende aktiviteter, særlig gode forutsetninger for å lykkes i et slikt arbeid. Regionalt nivå ved fylkeskommune og Innovasjon Norge har lokal kunnskap om næringslivet og FoU miljø. Disse vil i fellesskap ta en sentral rolle i prioritering, koordinering og kobling av tilskudds og FoU midler i egen region.

Troms og Finnmark fylkeskommune har et stort pågående arbeid knyttet til mulighetsstudie og utvikling av hydrogenstrategi for fylket. Det er naturlig å forankre en koordinering i den kommende strategien.

«Vekstkommuner» - Tilskudd til små kommuner med ekstraordinære vekstmuligheter

Etablering av en næring og ny verdikjede for hydrogen gir rom for å skape et stort antall nye arbeidsplasser, men vil samtidig innebære et stort trykk på de kommunale tjenestene, eksempelvis arealplanlegging, byggesaker, skole, infrastruktur mm. Særlig for mindre kommuner kan det økte trykket være vanskelig å møte, og kommunen kan bli en «flaskehals» i utviklingen av det regionale næringslivet.

Flere av de «ufrivillig» små kommunene i Troms og Finnmark står i en særstilling knyttet til deres store potensiale for å bidra i utviklingen av en helhetlig verdikjede for hydrogen, samtidig som de har begrensede ressurser og lange avstander. Det er en betydelig risiko for at store og viktige utviklingsprosjekter må skrinlegges fordi kommunene mangler planleggings- og utredningsressurser. Å gjøre kommunene i stand til å møte veksten i en overgangsfase er helt avgjørende for å sikre at dette potensialet utnyttes til å stryke kommunenes rolle som innovatør og samfunnsutvikler.

Det er behov for ordninger som kan gi støtte til kommuner som trenger ekstra kapasitet og kompetanse for å møte de nye behovene i kommunen. Kompetansebehovet er knyttet til arealplanlegging og byggesaker, der viktige hydrogensatsinger er avhengig av dette. Kompetansebehovet er også knyttet til innovasjon i skjæringsfeltet mellom offentlig og privat virksomhet, og til å yte god støtte til ny næringsvirksomhet basert på fornybar energi og hydrogen.

Ordningen kan bygges opp på samme måte som «Regional omstilling» (KMD – omstillingskommuner), men hvor kommunens omstillingsbehov skyldes vekst ikke nedgang. For å sikre lokal kunnskap og forankring bør ordningen forvaltes regionalt.

Grønn kapital til grønn omstilling

Å øke hastighet i overgangen fra mange pilotprosjekter til nye verdikjeder som gir varig verdi er helt sentralt, og må støttes gjennom et virkemiddelapparat som er tilpasset markedets behov. Det er behov for å etablere langsiktige støtte- og garantiordninger for å fremme nye grønne forbruksmønstre med et særlig fokus på ny teknologi knyttet til grønne løsninger for å oppnå et fremtidig nullutslippssamfunn. Dette vil bidra til å utjamne differansene mellom eksisterende og nye teknologiske løsninger og vil ha stor betydning for hvor fort ny teknologi knyttet til hydrogen og ammoniakk kommer på markedet. Veikart for hydrogen må bidra til å bygge et nasjonalt marked for hydrogen både i privat og offentlig sektor.

Det er behov for økt tilgang på «grønn kapital» og prisen på kapitalen må være konkurransedyktig og forutsigbar for investorer.

Kompetanse og sikkerhet

I etableringen av et velfungerende hydrogenmarked må det jobbes systematisk og langsiktig med kompetansebygging. Det er behov for økt satsing på FoU aktivitet, men også økt kompetanse innen eksempelvis drift og vedlikehold av hydrogenapplikasjoner. Økt kompetanse vil gi økt sikkerhet.

Infrastruktur

Det må etableres forutsigbare og omfattende tilskuddsordninger for etablering av infrastruktur for hydrogen, både for landbasert og maritimt forbruk.

Samferdsel – kollektivtransport.

For å sikre en omstilling til nullutslipp på kollektivtransport må fylkeskommunenes fordelingsnøkkel endres, slik at det nasjonale nivået tar et medansvar for de ekstrakostnadene en slik satsing innebærer. Et slikt tiltak vil sikre at fylkeskommuner har langt større mulighet til å gjøre grønne innkjøp knyttet til samferdsel og vil ha særlig betydning i en fase hvor man prøver ut ny teknologi på et område som hydrogen.

Nye insitament ordninger

Drivstoff. For at hydrogen og/eller ammoniakk skal bli attraktivt som drivstoff må de økonomiske insitamentene for å velge disse være tilstrekkelig gode. Før markedet er etablert og forbruket kommer opp på et nivå som sørger for konkurransedyktige priser må merkostnadene ved å velge grønt kompenseres.

Fiskeri. Det er nødvendig med grønn omstilling av fiskerinæringen og det må etableres insitament ordninger rettet mot denne bransjen. I denne sammenhengen er kvotesystemet, reguleringer og rettigheter svært sentrale.

Følgende aktører står bak innspillet: Berlevåg kommune, Varanger Krafthydrogen AS, Longyearbyen Lokalstyre, Statkraft AS, Innovasjons Norge Arktis, LO Troms og Finnmark, ARC Arctic Center for Sustainable Energy, UiT – Norges Arktiske universitet, Sintef, Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS, Liholmen Biogass AS, Ervik Kystfiske AS, Øst-Finnmarkrådet, Nordkapp kommune, Energi i Nord (Petro Artic), Troms og Finnmark fylkeskommune